

UiO Senter for europarett

Finn Arnesen, professor dr. juris

EØS og norske arbeidsvilkår i norske farvann

Oversikt

- Norsk lønn og norske arbeidsvilkår
- EØS
- Jurisdiksjon
- Bare et spørsmål om vilje?

Norsk lønn og norske arbeidsvilkår

- Arbeids- og hviletid
  - Lønn
  - Helse, miljø og sikkerhet
  - Likestilling
-
- Som følger av lovgivning, allmenngjorte tariffavtaler og/eller landsdekkende tariffavtaler inngått mellom representative organisasjoner (utstasjoneringdirektivet art. 3, som endret)

EØS

- EØS-regulering
  - Direktiv 1999/63 om arbeidstid for sjøfolk, som endret
    - Gjelder skip registrert i EØS
    - Har bestemmelser om arbeids- og hviletid, betalt ferie, aldersgrenser, legeattester, bl.a.
  - Direktiv 2013/54
    - Skal sikre EØS-statenes oppfyllelse av forpliktelser etter Maritime Labour Convention (ILO) 2006
  - Annen sekundærlovgivning

EØS

- Spørsmålet: Er krav om norsk lønn og norske arbeidsvilkår i norske farvann en hindring for fri bevegelse for tjenester EØS-retten forbyr?
- Tjenestehindringer er tiltak som medfører at «virksomheten til en tjenesteyter etablert i en annen medlemsstat [...] hemmes eller gjøres mindre interessant»
  - Krav om at arbeidstakere som oppholder seg i norske farvann tilbys norske arbeidsvilkår, er nok en slik hindring
- Sikker praksis fra EU-domstolen om at et slikt krav kan begrunnes i hensynet til arbeidstakernes

EØS, rettighetssubjekter

- Statsborgere hjemmehørende i en EØS-stat og juridiske personer opprettet i samsvar med lovgivningen i en EØS-stat
  - EØS-borgere etablert i 3. land, og rederier kontrollert av EØS-borgere, forutsatt at skipene er registrert i EØS (rfo 4055/86 art. 1, og rfo 3577/92 art. 2 nr. 2)
- Personer/foretak hjemmehørende i land utenfor EØS er som regel ikke rettighetssubjekter – EØS-retten utgjør dermed ingen skranke overfor dem

EØS, andre maritime tjenester enn transport

- De alminnelige reglene om fri bevegelse for tjenesteytelse
- Utstasjoneringsdirektivet – som endret
  - Plikt for staten til å sørge for at utstasjonerte arbeidstakere tilbys samme vilkår som hjemmehørende, bl.a mht arbeidstid, hviletid, lønn, betalte feriedager og hms
  - Gjelder ikke foretak «inden for handelsflåten» for så vidt gjelder mannskapet – hvor vidt favner «inden for handelsflåten»?

EØS, andre maritime tjenester i norske farvann enn transport

- Krav i samsvar med hva utstasjoneringdirektivet krever at skal gjelde, er neppe noen ulovlig hindring
- Krav om tilgjengelighet og forutberegnelighet

EØS, kabotasje

- Problemstillingen: Rettstilstanden annerledes her?
- Rfo 3577/92, Art. 3
  - Fastlandskabotasje: «alle anliggender vedrørende bemanning henhøre under registreringsstatens (flagstatens) kompetence»
  - Øykabotasje: «alle anliggender vedrørende bemanning henhøre under ... vertsstaten»
  - Regler om besetningens sammensetning, størrelse og kvalifikasjoner
- Samme rettstilstand mht kabotasje, for alle praktiske formål

Jurisdiksjonsspørsmålet

- Problemet: Skip under fremmed flagg – flaggstatsprinsippet
- Skip i norske farvann velger tilknytning til Norge gjennom
  - Havneanløp
  - Virksomhet i norske indre farvann og territorialfarvann
  - Virksomhet knyttet til aktiviteter underlagt norsk jurisdiksjon – typisk petroleumsvirksomhet
- Tilknytningen gir grunnlag for jurisdiksjon – flaggstatsprinsippet ikke til hinder for sideløpende havnestatsjurisdiksjon

Bare et spørsmål om vilje?

- Frykten for at skip under norsk flagg skal bli møtt med tilsvarende krav i utenlandske farvann (NIS)
- Flaggflukt?
- Næringsflukt?

- Jussen er ikke hindringen